

Notulen van de vergadering
gehouden op vrijdag 11 september 1964 in de Trêveszaal,
aangevangen 's morgens om tien uur

Aanwezig: De minister-president Marijnen en de ministers
Biesheuvel, Bot, De Jong, Luns, Scholten, Schouwenaar,
Toxopeus en Veldkamp (Afwezig zijn de ministers Van
Aartsen, Andriessen, Bogaers en Witteveen)

Voorts is aanwezig staatssecretaris Bakker (punt 4)

Secretaris: drs.J.Middelburg

2. Buitenlands beleid

a. Minister Spaak in de WEU over Europese politieke integratie

Minister Luns herinnert er met betrekking tot de krantenberichten over een nieuw plan van minister Spaak aan, dat hij na zijn terugkeer van zijn bezoek aan Moskou een gesprek met de Belgische minister heeft gehad, waarbij werd overeengekomen, dat geen nieuwe initiatieven ten aanzien van de politieke integratie zouden worden genomen. Na de berichten in de krant heeft Buitenlandse Zaken geïnformeerd bij de ambassade in Brussel en de Belgische regering. Van het Belgische ministerie van Buitenlandse Zaken werd vernomen, dat minister Spaak in de Figaro had gelezen, dat hij in de politieke commissie van het WEU-parlement voorstellen voor een "relance politique" zou doen, hetgeen hem had doen besluiten hier inderdaad toe over te gaan. Onze zaakgelastigde in Brussel, Baarda, heeft medegedeeld, dat Spaak tevoren aan de Duitse Bondskanselier een memorandum heeft gezonden. Van de Duitse reacties hierop is niets bekend, maar wel is vernomen, dat men dit stuk aan de Italiaanse regering had doorgegeven. De denkbeelden van Spaak komen hierop neer, dat een groep van drie wijze mannen een verdrag zou moeten uitwerken en dat er een proefperiode voor de politieke integratie zou komen. In deze interimperiode zouden de drie wijze mannen voorstellen moeten doen aan de zes EEG-landen. Voorts zou hij denken aan een rotatiesysteem voor deze drie. Brittannië zou niet erbij uitgenodigd worden, aangezien volgens Spaak met Labour niets is aan te vangen. Spreker maakt bij een en ander de volgende kanttekeningen. Minister Spaak heeft - zoals al herhaaldelijk eerder is gebeurd zonder enig contact met de Nederlandse regering - in een persconferentie denkbeelden ontvouwd over een relance européenne, die heel ver gaan in Franse richting. De Nederlandse regering moet het

standpunt.....

standpunt handhaven, dat men eerst moet afwachten hoe het zal gaan na de Engelse verkiezingen; men zal dan niet nu de EEG-landen verder van Engeland moeten verwijderen. Spreker heeft in de persberichten aanleiding gevonden door de woordvoerder van zijn departement aan de pers het volgende te laten zeggen. De Nederlandse regering weet omtrent deze plannen niet meer dan wat in de krant staat. Nu Spaak deze ideeën in de WEU heeft geuit, zal men dit ook in de WEU moeten behandelen. Aangezien de EEG-raad op 17 en 18 september in Brussel bijeenkomt, verwacht de minister van Buitenlandse Zaken, dat hierover die dagen in Brussel overleg zal plaats vinden. In de Nederlandse pers achtte men de berichten over het plan van Spaak wel verontrustend, in het bijzonder na de geruststellende verklaring, die spreker na de ontmoeting met Spaak had gegeven. Op vragen van journalisten heeft hij dit ook beaamd. In de Franse pers is al geschreven, dat Nederland nu volstrekt geïsoleerd staat. Het lijkt spreker, dat deze nieuwe ontwikkeling het bezoek van de minister-president en hemzelf aan Bonn niet gemakkelijker zal maken.

2 b. Inwerkingtreding associatie van Antillen met de EEG

Minister Luns deelt mede, dat op 9 september de Italiaanse senaat de associatieovereenkomst van de Antillen met de EEG heeft goedgekeurd.

2 c. Fusie uitvoerende commissies der Europese Gemeenschappen

Minister Luns deelt mede, dat op 17 en 18 september in de EEG-raad de fusie van de Europese executieven aan de orde zal zijn. Aan deze besprekingen zal ook staatssecretaris De Block deelnemen. De regering van Luxemburg verlangt, dat het Europese parlement naar Luxemburg wordt verplaatst, als de Hoge Autoriteit in Luxemburg door de fusie wordt opgeheven, maar spreker heeft niet de indruk, dat de Franse regering hiermee akkoord gaat. De Duitse parlementsleden delen de Franse bezwaren tegen het verplaatsen van het Europese parlement van Straatsburg naar Luxemburg; zij zijn echter bereid ermee in te stemmen, dat dit parlement één of twee maal per jaar in Luxemburg vergadert. Als de Fransen vasthouden aan de eis, dat eerst een politieke unie tot stand moet komen, zullen zij de fusie paralyseren. Van Nederlandse kant is tevergeefs voorgesteld het aantal leden van de uitvoerende commissie na de fusie op veertien te brengen; het compromis om dit aantal van veertien te handhaven tot het eind van de overgangperiode (tot 1970) lijkt hem evenmin haalbaar. Er lijkt wel bereidheid te bestaan om gedurende drie jaar het aantal op veertien te stellen. Spreker zou met een periode